OS2-PP-1

พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้ป่วยเบาหวานในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

สมใจ ผ่านภูวงษ์[1]*, กรแก้ว จันทภาษา[2]

บทคัดย่อ

พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้ป่วยเบาหวานในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

สมใจ ผ่านภูวงษ์[1]*, กรแก้ว จันทภาษา[2]

บทนำ: การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและเหตุผลในการตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้ป่วยเบาหวานในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร **วิธีเก็บข้อมูล:** สัมภาษณ์ผู้ป่วยเบาหวานทุกคนที่ขึ้นทะเบียนรักษาที่โรงพยาบาลวาริชภูมิและอาศัยในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร จำนวน 130 คน ระหว่าง 25 ตุลาคม - 6 ธันวาคม 2555 **ผลการศึกษา:** จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.70) เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.46 มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงดี ในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 28.46 เคยและ/หรือกำลังบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ร้อยละ 91.89 รับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารวันละ 1-2 ครั้งควบคู่กับยาเบาหวานตามที่แพทย์สั่ง โดยมีเหตุผลที่ทำให้ตัดสินรับประทานดังนี้ ร้อยละ 53.85 รับประทานเพื่อบำรุงร่างกาย ขณะที่ร้อยละ 25 คาดหวังว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสามารถรักษาเบาหวานให้หายได้ ร้อยละ 21.15 คาดหวังว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจะช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือดได้ แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารคือตัวแทนขายตรงคิดเป็นร้อยละ 48.65 รองลงมาได้แก่ ลูกหลานซื้อมาฝากคิดเป็นร้อยละ 18.92 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.56 เป็นผู้ซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเอง แหล่งที่ซื้อคือตัวแทนขายตรง (ร้อยละ 54.05) ร้อยละ 62.16 รู้สึกพอใจหลังจากบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ร้อยละ 21.62 (8 จาก 37 คน) เชื่อว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่รับประทานสามารถรักษาโรคเบาหวานให้หายได้ ขณะที่ร้อยละ 48.65 (18 จาก 37 คน) รับรู้ว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่รับประทานไม่สามารถรักษาโรคเบาหวานได้ อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.16 (23 จาก 37 คน) ยังคงจะรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่อไป **สรุปผล**: การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 มีการบริโภคผลิตภัณฑ์อื่นร่วมกับการรับประทานยาตามที่แพทย์สั่ง ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างซื้อมาบริโภคร่วมกับยาที่แพทย์สั่ง กลุ่มตัวอย่างที่บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีทัศนคติเชิงบวกกับผลิตภัณฑ์ที่รับประทานบางส่วนเชื่อว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนั้นสามารถรักษาโรคเบาหวาน และช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือดได้

คำสำคัญ: พฤติกรรมการบริโภค, ผู้ป่วย, เบาหวาน, ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

[1]ภ.บ.,กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
[2]คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
***ติดต่อผู้นิพนธ์:** 042-973751-4 ต่อ 104, 081-2622129, E-mail:spanpuvong@hotmail.com

Abstract

Dietary supplement consumption behavior of diabetes mellitus patients in Tambon Warit Cha-phum, Warit Cha-phum District, Sakon Nakhon Province

Somjai Phanphuwong*[1] Kornkaew Chanthapasa [2]

Introduction: This study aims to examine the dietary supplements consumption behavior of diabetes mellitus patients in Tambon Warit Cha-phum, Warit Cha-phum District, Sakon Nakhon Province. **Method:** A questionnaire was used to collect data from 130 diabetes mellitus patients who are registered at Waritchaphum hospital and live in Waritchaphum district, Sakon Nakhon province. **Results:** Most of the respondents (67.70%) were female. 68.46% were elderly with age more than 60

years. More than 50% had a family income less than 10,000 baht per month. 50% of the respondents stated that they have a good health. In the past three months, the study found that 28.46% of the respondents used to take and/or were taking dietary supplements. 91.89% of them took the dietary supplements 1-2 times a day along with diabetes medications. The respondents use 3 reasons to making decision on dietary supplements consumption behavior as: 53.85% took dietary supplements for maintenance their body, 25% expected this supplement can cure diabetes and 21.15% expected the supplements to decrease their blood sugar. 48.65% of respondents took dietary supplement because of the motivation from direct sales agent. 67.56% of respondents bought the dietary supplement by themselves. 54.05% bought the dietary supplement from direct sales agent. 62.16% of respondents feel satisfied after taking dietary supplements, while 21.62% (8 of 37 respondents) believed that dietary supplements can cure diabetes. 48.65% (18 of 37 respondents) stated that dietary supplements can not cure diabetes. However, 62.16% of respondents (23 of 37 respondents) will continue taking the dietary supplements. **Conclusion:** This study revealed that the 50% of respondents take another product along with the diabetes medications. The respondents who take dietary supplements have a positive attitude to the products. Some of them believe that dietary supplements can cure diabetes and decrease their blood sugar.

Keywords: consumer behavior, patients, diabetes mellitus, dietary supplements

[1]Department of Pharmacy and consumer protection, Warit cha-phum Hospital, Sakon Nakhon
[2]Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University.

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เป็นปัญหาสาธารณสุข จากการสำรวจสถานะสุขภาพอนามัยของคนไทยครั้งที่ 4 (ปี พ.ศ. 2551-2552) พบว่ามีเพียงร้อยละ 28.5 ของผู้ป่วยเบาหวานที่ได้รับการรักษาทั้งหมดที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่า 126 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร (วิชัย เอกพลากร, 2553) ผู้ป่วยเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในค่าเป้าหมายและไม่ได้รับดูแลที่ถูกต้อง มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ อาทิ โรคหลอดเลือดสมอง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคไตเรื้อรัง สูญเสียเท้าจากแผลเบาหวาน ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ภาวะเศรษฐกิจของผู้เป็นเบาหวานและครอบครัว รวมถึงประเทศชาติด้วย (สถาบันวิจัยและประเมินเทคโนโลยีทางการแพทย์, 2553) ในช่วงที่ผ่านมา กระแสการดูแลสุขภาพได้รับความสนใจ มีโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสำหรับกลุ่มผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังผ่านสื่อที่หลากหลาย (ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา และคณะ, 2554) พบว่ามีการโฆษณาผ่านวิทยุท้องถิ่นมากที่สุด (สุเทพ วิไลเลิศ, 2553) มีการชักจูงให้หลงเชื่อสรรพคุณจากการโฆษณาโดยการพูดย้ำถึงสรรพคุณว่าสามารถรักษาโรคต่าง ๆได้ (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2554) อีกทั้งยังมีการโฆษณาแฝงในหลายรูปแบบ เช่น การให้บุคคลากรด้านสุขภาพเป็นวิทยากรให้ความรู้ สำหรับผู้ป่วยเบาหวาน การควบคุมระดับน้ำตาลต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพควบคู่กับการใช้ยาหลายรายการรักษาเป็นเวลานานแลต่อเนื่อง ทำให้ผู้ป่วยบางรายเกิดความเบื่อหน่ายและพยายามแสวงหาทางเลือกอื่นในการรักษา ในอำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร พบว่ามีการโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อรักษาโรคเบาหวานผ่านทางวิทยุชุมชน การขายตรงและพูดปากต่อปาก จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและเหตุผลการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและเหตุผลในการตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้ป่วยเบาหวานในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Methods)

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ป่วยเบาหวานทุกคนที่ขึ้นทะเบียนรักษาที่โรงพยาบาลวาริชภูมิและอาศัยในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร จำนวน 130 คน (ข้อมูลจากเวชระเบียนโรงพยาบาลวาริชภูมิ ณ กันยายน 2555)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และ (2) พฤติกรรมและเหตุผลที่บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารประกอบด้วยคำถามปลายเปิด 6 ข้อ และแบบมีตัวเลือก 8 ข้อ รวม 14 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองเก็บข้อมูล และนำกลับมาแก้ไขอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาลงรหัสข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทางพรรณนาได้แก่ร้อยละ ความถี่โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window Version 19

ผลการศึกษาวิจัย (Results)

ผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 คือ พฤติกรรมและเหตุผลที่บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.70 ร้อยละ 68.46 มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีรายครอบครัวต่อเดือนได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 46.15 รับรู้ว่าตนเองมีสุขภาพแข็งแรงดี ร้อยละ 56.15 รับรู้ว่าสามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ ขณะที่ร้อยละ 43.85 รับรู้ไม่สามารถควบคุมหรือยังควบคุมระดับน้ำตาลได้ไม่ดี (ตารางที่ 1)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและเหตุผลที่บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

จากการศึกษาพบว่า ในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างบริโภคผลิตภัณฑ์อื่นนอกเหนือจากยาที่ได้รับจากโรงพยาบาล โดยร้อยละ 28.46 เคย/กำลังบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ตารางที่ 2) โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 29.74 บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหลังเป็นเบาหวาน 10-15 ปี เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารพบว่ามี 3 ประการได้แก่ ต้องการบำรุงร่างกาย (ร้อยละ 53.85) เชื่อว่ารักษาโรคเบาหวานให้หายได้ (ร้อยละ 25) และเชื่อว่าลดระดับน้ำตาลในเลือดได้ (ร้อยละ 21.15) รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูล		จำนวน (N=130)	
		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	42	32.30
	หญิง	88	67.70
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	2	1.53
	30-39 ปี	1	0.77
	40-49 ปี	6	4.62
	50-59 ปี	32	24.62
	60-69 ปี	48	36.92
	70 ปีขึ้นไป	41	31.54
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	42	32.31
	5,000-10,000 บาท	31	23.85
	10,001-15,000 บาท	16	12.31
	15,001-20,000 บาท	9	6.92
	20,001-25,000 บาท	4	3.07
	25,001-30,000 บาท	3	2.31
	มากกว่า 30,000 บาท	23	17.69
	N/A(พระภิกษุ)	2	1.54
การรับรู้ต่อสุขภาพตนเอง	แข็งแรงดี	60	46.15
	พอใช้	54	41.54
	ไม่แข็งแรง	16	12.31
การรับรู้ต่อการควบคุมระดับน้ำตาล	คุมได้ดีแล้ว	73	56.15
	คุมไม่ได้	38	29.23
	คุมได้บ้าง ไม่ได้บ้าง	19	14.62

ตารางที่ 2 ข้อมูลการบริโภคผลิตภัณฑ์อื่นนอกจากยาเพื่อรักษาเบาหวานในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา	**จำนวน (N= 130)**	
ไม่ได้กินผลิตภัณฑ์อื่นนอกจากยารักษาเบาหวาน	65	50.00
เคยกิน/กำลังกินผลิตภัณฑ์อื่นรวมกับยารักษาเบาหวาน	65	50.00
- เคยกินผลิตภัณฑ์เสริมอาหารแต่ปัจจุบันเลิกแล้ว	14	10.77
- กำลังกินผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร	23	17.69
- กำลังกิน/เคยกินผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น น้ำหมัก,สมุนไพร	28	21.54

ตารางที่ 3 เหตุผลการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) **จำนวน (N= 37)**

เหตุผลที่ตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร	ความถี่	ร้อยละ
เชื่อว่ารักษาโรคเบาหวานให้หายได้	13	25.00
บำรุงร่างกาย	28	53.85
ลดระดับน้ำตาล,อื่น ๆ	11	21.15
รวม	52	100.00

ในส่วนของแรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร พบว่า ตัวแทนขายตรง เป็นแรงจูงใจสำคัญ (ร้อยละ 48.65) รองลงมาได้แก่ ลูกหลาน (ร้อยละ 18.92) ร้อยละ 54.05 ซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากตัวแทนขายตรง ร้อยละ 24.32 คือ ลูกหลาน ญาติ ซื้อเป็นของฝาก ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทุกราย (33 จาก 37 คน) บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารวันละ 1-2 ครั้งควบคู่กับยาเบาหวานตามที่แพทย์สั่ง มีเพียง 1 คนเท่านั้นที่หยุดยาแล้วรับประทานแต่ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพียงอย่างเดียว ในส่วนของความรู้สึกหลังบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารพบว่า ร้อยละ 62.16 รู้สึกพอใจ และจะบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่อไป รายละเอียดตามตารางที่ 4 จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเฉลี่ยเดือนละประมาณ 1,200 บาท บางรายมีค่าใช้จ่ายสูงถึง 6,000 บาทต่อเดือน ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่พบคือ นิวทรีไลท์ (ร้อยละ 43.24) หลังจากที่รับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารแล้ว พบว่า ร้อยละ 21.62 ยังเชื่อว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนั้นสามารถรักษาเบาหวานได้ ขณะที่ร้อยละ 48.65 รับรู้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารไม่สามารถรักษาเบาหวานได้ และร้อยละ 29.73 ไม่แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสามารถรักษาเบาหวานได้

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน

ข้อมูล	จำนวน (N =37)	ร้อยละ
แรงจูงใจที่ทำให้บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร		
โฆษณาทางวิทยุชุมชน	1	2.70
ญาติ /เพื่อน	6	16.22
ตัวแทนขายตรง	18	48.65
ลูก หลาน	7	18.92
อื่น ๆ	5	13.51

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้ป่วยเบาหวาน (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N =37)	ร้อยละ
แหล่งที่ซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร		
ร้านค้า-ร้านชำ	1	2.70
ดีเจ ,สถานีวิทยุ	2	5.41
ตัวแทนขายตรง	20	54.05
ลูกหลาน ญาติ ซื้อฝาก	9	24.32
อื่นๆ ระบุ(ไปรษณีย์,งานมหกรรม)	5	13.51
ลักษณะการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร		
กินยาขนาดปกติบริโภคผลิตภัณฑ์ฯ พร้อมยาทุกมื้อ	1	2.70
กินยาขนาดปกติบริโภคผลิตภัณฑ์ฯ วันละ1-2 ครั้ง	33	89.19
หยุดกินยาแล้วบริโภคผลิตภัณฑ์ฯ อย่างเดียว	1	2.70
อื่นๆ	2	5.41
ความรู้สึกหลังจากบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร		
- ดีขึ้น พอใจ	23	62.16
- เฉย ๆ ไม่แตกต่าง	13	35.14
- ไม่พอใจ	1	2.70
จะบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่อไปหรือไม่		
- บริโภคต่อไป	23	62.16
- ไม่บริโภค	13	35.14
- ไม่แน่ใจ	1	2.70
คิดว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารรักษาโรคเบาหวานได้หรือไม่		
- ได้	8	21.62
- ไม่ได้	18	48.65
- ไม่แน่ใจ	11	29.73
รวม	**37**	**100.00**

อภิปรายผลและสรุป (Discussion and Conclusion)

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าประมาณหนึ่งในสามของผู้ป่วยเบาหวานในเขตเทศบาลตำบลวาริชภูมิเคยหรือกำลังบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารควบคู่กับยาเบาหวาน โดยเกือบทั้งหมดมีลักษณะการบริโภคควบคู่กับยาเบาหวานในขนาดปกติ

ที่แพทย์สั่งมีบางรายเท่านั้นที่รักษาโดยใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพียงอย่างเดียวโดยไม่กินยาตามที่แพทย์สั่ง โดยในจำนวนนี้มีผู้ป่วยหนึ่งในสาม มีเหตุผลในการตัดสินใจบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเนื่องจากเชื่อว่าสามารถรักษาเบาหวานได้หรือบริโภคแล้วสามารถช่วยลดระดับน้ำตาลลงได้ ส่วนอีกประมาณหนึ่งในสามบริโภคเพื่อต้องการบำรุงร่างกายให้แข็งแรง

ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและป่วยเป็นเบาหวานซึ่งเป็นโรคเรื้อรัง จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งของผู้ประกอบการ ในการศึกษานี้ผู้บริโภคมีตัวแทนขายตรงเป็นแรงจูงใจให้บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา และคณะที่พบว่ามีการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆที่หลากหลาย เป็นแรงจูงใจ นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริโภคบางส่วนบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเนื่องจากถูกชักชวน หรือได้รับคำแนะนำจากญาติหรือเพื่อนสนิทให้ทดลองใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนความห่วงใย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณี จันทร์ พัฒนพัชร ที่ศึกษาในผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอานันทมหิดล จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีผู้ป่วยมีพฤติกรรมบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดีจากผู้ป่วยเบาหวานที่เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง (References)

Aekplakorn W, Stolk RP, Neal B, Suriyawongpaisal P, Chongsuvivatwong V, Cheepudomwit S, Woodward M, for the inter ASIA Collaborative Group. The prevalence and management of diabetes in Thai adults : the International Collaborative Study of Cardiovascular Disease in Asia. Diabetes Care [serial online] 2003; 26:2758-63.

Aekplakorn W, editor. National health examination survey IV report 2008-2009. Thailand, The Graphico system co, Ltd; 2010.

Consumerthai. Illegal advertising health product. ASTV Manager Online [serial online] [cited 2011 Aug 22]. Available from:http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9540000064549

Institute of Medical Research and Technology Assessment, Department of Medical Service, Ministry of Public Health. Clinical Practice Guideline for Prevention and Treatment Complication of Diabetes Mellitus. 2nd ed. Bangkok; 2010.

Kanchanachitra C, Podhisita C, Archavanitku K, Chamchan C, Siriratmongkol K, Tipsuk P, *et al.* Thaihealth 2011: HIA: A Mechanism for Healthy Public Policy. Nakhon Pathom : Institute for Population and Social Research, Mahidol University; 2011.

Pattanapat M, Patients' Attitudes toward Dietary Supplements: A Qualitative Study at Anandamahidol Hospital,Lopburi. [An Independent Study Report for the Master of Pharmacy in Pharmacy Management]. Graduated School, Khon Kaen University; 2010.

Wilailert S, A report liberty and rights of community radio in Thailand; 2010; Bangkok: Campaign for Popular Media Reform; 2010.

Wild S, Roglic G, Green A, Sicree R, King H. Global prevalence of diabetes: Estimate for the year 2000 and projection for 2030. Diabetes Care [serial online] 2004; 27:1047-53.